

לכבוד
מר בצלאל סמוטריץ'
שר התחבורה

הגדון: בקשה לפעולה זחופה בנושא ניידות עירונית בימי קורונה –
החייאת העיר והכלכלה המקומית תוך שמירה על בריאות ובטיחות הציבור במרחב הציבורי

משבר הקורונה מביא עימו אתגרים רבים, ביניהם גם בתחום התחבורה. ההפחתה הצפויה בשימוש בתחבורה הציבורית בטווח הקצר והבינוני עלולה להוביל לעומסים כבדים בכבישים. עומסי התנועה עלולים להיות כבדים הרבה מאלו שקדמו להתפרצות המגפה – אם נאפשר למכונית הפרטית לחזור ולהשתלט על המרחב הציבורי בעיר ובכבישים הבינוניים. מאידך, זוהי גם הזדמנות לאמץ מדיניות חדשה, לא לחזור להרגלים הקודמים ובמקום זאת לעודד ולתמרץ את היוממים והתושבים לסגל דפוסי ניידות חדשים לעבודה ולמגוון הצרכים היומיומיים.

כדי להימנע מן השיתוק הצפוי, מעל 200 ערים בעולם – גדולות וקטנות - מימשו בשבועות האחרונים צעדים טקטיים מידיים המאפשרים ליותר תושבים להתנייד ברגל ובאופניים, תוך שמירה על המרחק המומלץ האחד מהשני (**קישור לדוגמאות מרחבי העולם**). בין מאות הערים ניתן למצוא את ניו יורק, ברלין, ונקובר, בוגוטה, בריסל, בודפשט, פריז, ברצלונה ועוד רבות אחרות. בין המהלכים שיזמו הערים ניתן למנות פתיחת רחובות להולכי רגל ורוכבי אופניים ואיסור כניסת מכוניות (Livable Streets, או Open Streets), התקנת שבילי אופניים מופרדים ומוגנים, מיתון תנועה ברחובות משותפים, ועוד. בכך גם נעזר לתת מענה לשיקום המסחר העירוני, העסקים הקטנים והכלכלה המקומית.

הנסיון מהמהלכים שבוצעו בשבועות האחרונים במדינות רבות בעולם מלמד שהציבור הרחב, ובכללו ציבור הנהגים, מוכן לקבל העדפה לתנועות הרכות (אופניים והליכה ברגל) על חשבון התחבורה המוטורית. העלויות של מהלכים אלו זניחות, זמן הביצוע כאמור, **חייב ויכול להיות מידי**.

גם בארץ, תושבי הערים זקוקים לרחובות פתוחים ומרחב ניידות בטוח. הדבר אינו מחייב הסתמכות על כוחות אכיפה. מה שנחוץ כעת הוא מימוש פרויקטים טקטיים חכמים, מהירים וזמניים - בהשקעה ציבורית קטנה. הטכניקה בה משתמשות הערים הגלובליות כדי ליישם התערבות מהירה במרחב הציבורי נקראת עירוניות טקטית (Tactical Urbanism) והינה שיטה נפוצה בערי אירופה, צפון אמריקה ודרומה. עירוניות טקטית משתמשת בחומרים זמינים, כדוגמת צבע ומברשת, קונוסי תנועה ועציצים גדולים, כדי לעצב את המרחב הציבורי במהירות, ביעילות ובעלות נמוכה, ליצירת מיתון תנועה, שבילי אופניים וכד'. כיוון שעירוניות טקטית מוגדרת מיסודה כעיצוב זמני, היא איננה נדרשת להליכים סטטוטוריים ארוכים ומעכבים.

על כן אנו מבקשים שמשרד התחבורה יאמץ וינחה את הערים ליישם פתרונות כדוגמת אלו, שנעשו על ידי ערים מובילות בעולם:

1. **פתיחת רחובות ו-או נתיבי נסיעה ברחובות מסחריים לתנועת הולכי רגל ואופניים בלבד בשעות ובימים מסוימים – Open Streets**
2. **צמצום והגבלת כניסת רכבים למרכזי הערים ומרקמים צפופים.**
3. **הפיכת רחובות שכונתיים למרחב פעילות ספורט ופנאי למבוגרים ולילדים בשעות מסוימות תוך צמצום תנועת רכבים ומיתון תנועה להגבלת מהירות.**

4. **מיתון תנועה ברחובות והפיכתם למרחב משותף עם כניסה לדיירים**, תוך הגבלת מהירות ל-25-20 קמ"ש בעזרת שילוט ומיתון תנועה פסי.
5. **העדפת הולכי הרגל בצמתים** על ידי הארכת זמן הרמזור לחצייה ו/או הוספת מופע פתוח להולכי רגל בלבד לחצייה בטוחה מכל הכיוונים
6. **תמריצים לבעלי עסקים המעודדים יוממות של עובדים בהליכה**, אופניים או תחבורה ציבורית.
7. **יצירת מקום לשהייה ברחוב** – שמירה על מרקמי צל ונטיעת עצים מצלים היכן שאין.

לצד אלו, יש לנצל את השנה הקרובה לזירוז ביצוע פרויקטים תשתיתיים, הן כדי לנצל את התקופה הפחות עמוסה בדרכים והן כדי להזרים תקציב ליצירת פרויקטים ציבוריים אשר יפתחו משרות ויניעו את הכלכלה בשיתוף המגזר הפרטי ובכלים כלכליים שונים של שיתופי פעולה.

זה הזמן לאזן את הרחובות בעיר, לטייב את המרחב הציבורי המוגבל למקסימום תועלת. פתרונות אלה יכולים להתחיל כזמניים. לאחר בקרה והערכה ניתן לתקן אותם, להסיר ואולי – להפכם לקבועים. פתחו את הרחובות בעיר על מנת לתת לתושבים מרחב הכרחי לשרוד בו את המגיפה בצורה בריאה ושתפו את הציבור בצורה שקופה ומשתפת.

אנו מציעים שמשרד התחבורה יסיר את החסמים לעירוניות טקטית ויוציא באופן מיידי קריאה גורפת לרשויות המקומיות שתחייב אותן לנקוט בצעדים מבוססי עירוניות טקטית לקידום מרחבי הליכה ורכיבה באופניים.

אנו בעמותות מרחב – התנועה לעירוניות בישראל, ישראל בשביל האופניים ותחבורה היום ומחר מתחייבים לעזור למשרד התחבורה ולרשויות המקומיות, להעמיד את כל הידע שלנו בנושא לרשותכם, לתכנן וליישם פתרונות מבוססי עירוניות טקטית.

בכבוד רב,

אדר' גל גבריאלי,	תמר קינן,	יותם אביזוהר,
מנכ"לית מרחב,	מנכ"לית תחבורה היום ומחר	מנכ"ל ישראל בשביל אופניים

התנועה לעירוניות בישראל

העתקים:

קרן טרנר – מנכ"לית משרד התחבורה
יעקב בליטשטיין – סמנכ"ל תכנון ופיתוח תשתיות
שי קדם - מנהל אגף בכיר, תכנון תחבורתי
אסף אשר – מנהל אגף בכיר, תקציבי פיתוח
עידו רוזנבלום – ממלא מקום מנהלת אגף בכיר פרויקטים
יפעה שרון – עוזרת השר
נועה עמירב – ראש מטה מנכ"ל